

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Виходить у Львові щодня (крім неділь і громад. свят) о 5-й годині по полудні

Редакція і Адміністрація: у вулиці Чарнецького ч. 18.

Письма приймають тільки франковими

Зукуплені звертають тільки на окреме жадане і за можливістю одразу поштовою.

Рекламами не вважаються вітні від одразу поштовою

Передплата у Львові в агентстві дровників пана Гавсманна ч. 9 і в ц. в. Старостгах за провінції:

на цілий рік К. 4-80
 на пів року „ 2-40
 на чверть року „ 1-20
 місячно . . . —40

Поодинокое число 2 с.

З поштовою пересилкою:

на цілий рік К. 10-86
 на пів року „ 5-40
 на чверть року „ 2-70
 місячно . . . —90

Поодинокое число 6 с.

Додаток до „Газети Львівської“.

Вісті політичні.

(Цісар в Галичині. — До ситуації. — З палудневої Африки. — Проклямація лорда Робертса).

Є. Вел. Цісар, як ми вже доносили, був в часі прийняття представителів краю, незвичайно ласкавий. Всі дивувалися зв'язності ума, всесторонньому знанню подробиць, живому заняттю всім, що дотикає краю і проявів його життя, невтомимій вчливості Монарха. Так врешт представителю міста Львова говорив о роботах при водопроводах, питав, чи театр буде скоро викінчений і висказав вдоволення із збільшеної фреквенції в львівській школі кадетів. При прийнятті представителів властей висказав єго Є. В. Цісар з великим признаньем о ваірцевім порядку, о знаменито устроєних дорогах і комунікаціях, а знов коли прийшли представителі громад сільських, підніс з признаньем, що сільське населенє вказує велику прихильність для войска, шовідував маневри. — Вчєра рано виїхав Найясн. Пан о годині 6-й директним поїздом до Єдлича, бо що перє тим прибули офіцери начальної команди маневрів. В Єдличі сів Монарх на коня і удав ся на захід від Зренцина. На вчєрашні маневри виїхав повозом також пан Намістник гр. Лев Шиньський. До дружини Є. Вел. Цісаря прилучили ся старости Залєський і гр. Михаловський. О годині 1 1/2, прибув Цісар до Коросна і вернув поїздом до Ясла.

— Вчєра обі армії маневруючі були сполучені і прийшло до битви, в котрій взяли участь всі корпуси. Нині маневри кінчаться.

В розмові з пос. Яворским дня 13 вересня в Яслі висказав Монарх такі слова: „Розв'язанє ради державної і нові вибори суть послідним средством конституційним, за котре приняло ся правительство“. Ті многоважні слова мають вказати виборцям, що сегорічні вибори дуже важні і що від них зависить, аби до парламенту увійшли спокійні елементи, котрі привели би єго до життя і подали руку правительству до хосєнної праці для добра народів і держави. Тимчасом вже від тепєр розпочав ся рух виборчий, найживіший між Чєхами і Німцями, де скликають ся дуже численні збори. Як можна в ходу тих зборів здогадувати ся і Німці і Чєхи вишлють до нового парламенту своїх радикалів, а в такім случает новий парламент лєдвє чи буде ліпший від старого.

З театру війни надходять непотвержені ще урядово вїсти, котрі веліли би заключати, що опір Бурів остаточно зломаний і що війна кінчить ся. І так донєсєно, що Робертс відїслав свої коні до Капштаду і сими днями сам відїде до Англії, а начальну команду над англійською армією лишить Буларови. З Льорєнц-Маркєз доносять, що трансвальські Бури вїбрали президентом команданта Шальк-Бургєра на місце Крігєра. До Вашингтону мала прийти урядова депеша з Трансвалю, що президент Крігєр їде до Європи за шістьмїсячною відпусткою, аби старати ся о интервенцію. В тім

часі буде єго заступати Шальк Бургєр. Разом з Крігєром виїдуть державний підсекретар і кількох урядників. Крігєр має бути фізично цілком зломаний, в послїдних часах не виходив з залїзничого ваїону і читав бїблїю.

Проклямація лорда Робертса, о котрій ми вгадували, так звучить: Крігєр перейшов границу португальських послїстий і арик ся президентури. То що Крігєр покидав справу Бурів, повинно їх перєсвідчити, що дальше ведєня війни не має ціли. Імовірно не знають они того, що 15 тисячів їх земляків находить ся в англійській неволи і що ні один з них не буде освободжений, як довго ті, що нині ще носять оружє, не піддадуть ся безусловно. Бури повинні знати, що не можуть надїяти ся интервенції із сторони ніякої великої держави. Англія рішилась видану їй правительствами обох дотепєрїшних рєпублик війну довести до кінця. З вїйком малих просторів, обсаджєних ще армією. Воти війна єсть не правильною і легкодушною. Я не виповнив би мого обовязку, колиб не ужив всіх средств, аби такому неправильному ведєню війни зробити кєнець. Средства, яких я примушений ужити, приписані военним звичает, але суть рівночасно нещастєм для краю. Чим довше та війна буде трєвати, тим строгше ті средства будуть переводжені.

4) ДВА АНГЛІЙЦІ.

(З німєцкого — Ернєста Райнгольда Яма.)

(Дальше)

Послїдна надїя Елеонори, що у Робєрта Турнбєля могла бути цілком нешкїдна — бо дай для молодих мужчин — панна Аврора Кріппєнзєдер, щєзла супротив оповїданя лікаря. Обов задрїстні умовили ся, щоби панну Валєрїю Фінк і Робєрта Турнбєля слїдити на кожєдїм кроцї. Для розпїзнаня особи дав др. Фаррєнкамп Елеонорї фотографїю панни Фінк, і вїжди може не плакав нікто так гїрко над фотографїєю, як панна Елеонора фон Роггєнгавзєн над фотографїєю дочкї фабриканта мїла. Строго ведєне слїдженє обоїх грїшників із сторони тих обоїх правєдників виявилось, що Робєртом Турнбєлем заволєдїла нагдє незвичайно охота пізнати штуку фабрикаціи мїла, і що він першїй раз зайшов до фабрїки на дуже короткїй час, але відтак заходив там чим раз частїйше, і на диво в наслїдок своєї дивної постїйности і твердостї в переносєню найпоганїйшого сопуху, став правдївним любїмцем неспрїтїтного пана Фінка. То вивїдав ся др. Фаррєнкамп і сказав паннї Елеонорї. Але панна Елеонора не сказала єму за те нічого. Так єсенщїна все не лиш хатрїйша, але й лїпша.

За свої влєчєннє мр. Робєрт Турнбєль був покаранїй страшним єном. Іменно єнилось єму одної хоршої червєної нощї, що він ще раз

переживає свою першу стрїчу з панною Фінк, але о много инакше. Замість головок капусти принїс єму — очевидно в снї — Саммі повну фляшку зелєних жаб водних, таких самїх, як вїє звичайно уживав до своїх щїплєнь та инших цілий. Колиж тепєр панна Фінк увїйшла до него, поутїкали ті любї сотворїня з фляшки і всі почали скакати по цілій салї. Дармо старав ся він, при сердєчнїм сьмїху панни Валєрїї, половити жаби, при чїм мусїв так само скакати, як они, прикучнєвши на землї. І панна Фінк зїгнула ся, але зі сьмїху. Вкїнци, саме як єго старїй увїйшов, удало ся єму цілу зелєну компанїю всадити знов до фляшки, і він з великим трудом сховав вї до своєї задної кишєні. Але тепєр, кілько лиш разів старїй Турнбєль в розмові з панною Фінк скїнчив яке речє, все котрєсь з того жабочого товариства відозвало ся грубим, полоу сурдута придавлєним голосом: Ква — а — к! а старїй Турнбєль, обурєний, що єго мову висьмївають, дивив ся на брєтанїча з докором. А панна Фінк сьмїяла ся так голосно і так нечємно з того „квак!“, що він аж пробудив ся.

Панна Елеонора Роггєнгавзєн не перєстєвала слїдити Робєрта, і при тім видобула, що молодий Турнбєль часто при замкнєних дверєх нараджує ся з Саммі, і против заборони пана дому, уживає того бутного льокля до посїлок за різними орудками до мїста. Одного дня сидїла Елеонора случайно в одній комнатї, що звичайно не була замєшкана і сусїдувала з мешканєм молодого Турнбєля. Було дуже горячо і тому вїкна замку були поотвїрані. Робєрт Турнбєль був такий неосторожний, що видавав

Саммієму поручєня, не замкнєвши вїкон. Елеонора могла розумїти кожє слово, яке він говорив своєму помічнику. Зї страхом почувла, що ветеринар вкїнци згодив ся дати молодому Турнбєлеви скаженого пєса, скоро лиш якого дїстане, але жадає, щоби пєса сейчас убито і щоби молодий пан Турнбєль взяв на себе відвїчальність за всі шкоди, які могли би з того вїйти. Она виразно чула: „скаженого пєса!“ Єї хорощє волосє здїймало ся в гору. „Боже, до чого єму скаженого пєса? Чи він одурїв?“ Робєрт коли почув ту новину від Саммієго, аж в руки сплєснув з утїхи. Зї страхом дивила ся на молодого чоловіка при вечєри; нещастний поводив ся як звичайно, спокійно, чємно і уважливо, і їв також зі звичайним смаком. Була така неспокїйна, що не могла цілу ніч спати; дармо ломїла собі голову, аби винайти яку розумну причину для забганки Робєрта. Нарраз перед єї очима з'явив ся образ Валєрїї Фінк, і єї взяв ще бїльшїй страх. „Так, так — сказала до себе — він гадає над якимєсь злочїном“. Хочє ожєнити ся з дочкою фабриканта, а своєго стрїя спрїтати, бо він противить ся, а відтак забрати по нїм єго маєток! Або може той пєщє призначєний на то, щоби покусав бїдного малого Вїля, наслїдника старого Турнбєля. На всякий спосїб треба перєшкодити тому злочїнові, не допустити, аби нещастний брав на себе таку страшну вину.

Довго гадала над спосєбами, як би то зробити. Вкїнци, коли засвїтав ранок, мала готовий план. Убрала ся, і коло години десятої перед полуднєм відїдала фабриканта Фінка. „Він не допустить до нещастя, скоро довї-

гноївкою або розпушеними відходами з дворівника (виходів). Перед самим гноєнням можна домішати гіпсу, вапна, попелу з дерева або кістяної муки. Як гноїти? Двома способами: 1) зверху; розкинути гній так далеко, як сягає корона дерева доколя пня і перекопати; — 2) зпід споду: викопати доколя пня кілька ямок на 40 до 50 см. глибоких (ямки тим глибокі, чим глибоше коріне), накласти гною і засипати землею. Можна також закласти в ямки дренні рури і що року до них наливати гній. Але чи гноїть ся, чи ні, то треба що року скопати землю доколя пня на 1 метр далеко від него.

Чернівецька господарська.

В. Пасіч в Дзв.: 1) Мід питний можна зробити слідуєчим способом: На 10 літрів меду бере ся 40 — 45 літрів м'якої а бодай недуже твердої (а найліпше вже перевареної і вистудженої) води і ту мішанину варить ся через півтора години а при тім добре шумує ся. По звареню лишити нехай вистагне і відляти до відповідної чистої бочки, котру наповняє ся аж по діру шпунтову; бочку лишає ся отверту і ставити ся до пивниці де повинна бути мірна теплоота, а тогди ферментація розпочне ся більше менше за яких 8 днів і буде тривати днів 14. Своро ферментація скінчить ся, треба мід спустити до другої бочки, але не зрушуючи дріжджів (скляним ліваром або каучуковою руркою). По сій першій ферментації мід ще кілька місяців постояти в бочці, щоби добре виробив і аж тогди спускає ся его до фляшок. Щобимедови надати привної аромати додає ся ще до бочки жменю хмелю. Дехто додає хмелю підчас варення, коли мід вже добре вишумований і тогди заварює ся ще кілька разів з хмелем. До меду при по слідній ферментації додають иноді мускатового орінка або звадиків — кілька? се зависить від скількості меду і того, хто робить. При робленю пивного меду, як і взагалі всіляких вин треба передовсім обходити ся чисто, знати яких бочок потреба і розуміти ся на ферментації та взагалі на всякій маніпуляції при робленю меду. — 2) Таку маленьку скількість хмелю як Вам потреба, не будете очевидно спровадзувати з Затцу, лиш мусите старати ся роздобути собі его де в якім броварі.

Пядичанин: 1) На перше питане, що до гноєня дерев овочевих і щепів (але не в шкільці) знайдете відповідь повисше в радах господарських. — 2) Окремої раси голубів почтових нема а суть лиш мішанці, длятого голуби почтоті можуть всіляко виглядати і можна уживати до почти навіть простих голубів. На барву і рисунок голуба не зважає ся, лиш на его інші прикмети відповідні до служби, а які они — то годі нам тут описувати, бо занялоби то дуже багато місця. Скажемо лиш що суть почтові голуби: 1) Антверпські, 2) бруксельські, 3) Лієські (Liège), 4) німецькі — а кождий з тих родів має свої окремі прикмети, о котрих напишемо иншим разом, як і взагалі о годованю голубів, котрі в господарстві грають важну роль. Найбільшим голубом єсть мабуть т. зв. польський рись — раса чиста лиш коло Кракова — 38 до 40 см.; сей голуб єсть заразом і найліпшим до ужитку. Найменшими будуть горлачі карлики. Що до плодovitости, то всіляко буває і годі нам тут докладнійше сказати, котрі іменно найліпше плодять ся, бо і найліпші можуть иноді але плодити ся, значить ся годувати молоденькі, і треба їх шгучно годувати, щоби не згнули. — Сумніваємо ся, чи де дістанете ілюстрований каталог. Голубами торгує у Львові Jan Franz, ул. Рівицька, ч. 16; напишіть до него, може він Вам пришле. Годівлею голубів займає ся у Львові також Bronisław Żelazkiewicz, ул. Убож, 3. (Личаків). Ілюстрований підручник: Prütz, Illustriertes Muster-Taubenbuch. (Ціня не знаємо).

Віста господарскі, промислові і торговельні.

— **Ціна збіра.** У Львові дня 14 вересня. Пшениця 7.75 до 7.90 Кор.; жито 6.30 до 6.50; овес 5.50 до 5.80; ячмінь пашний 5.20 до 5.60; ячмінь броварний 6.50 до 7.—; горох до варення 7.50 до 12.—; вика — до —; сімя льняне — до —; сімя конопельне — до —; біб — до —; бобик — до —; гречка 7.50 до 7.75; конюшина червона — до —; біла — до —; тимотка — до —; шведка — до —; кукурудза стара — до —; хміль — до —; ріпак новий 13.— до 13.50. Все за 50 кильо лосо Львів. — В Чернівцях дня 13-го вересня: Пшениця 7.80 до 7.90; жито 6.25 до 6.30; ячмінь броварний 6.25 до 6.50; овес 5.50 до 5.60; куку-

рудза готова 6.30 до 6.40; ріпак готовий 13.25 до 13.25. Все за 50 кильо лосо Чернівці. — Броди 13 вересня: Жито російське в ближніх сторін по 3.70 до 4.— рублів; на нову гречку великий попит; добрий горох 15.— до 18.— руб. Все за 100 кильо.

ТЕЛЕГРАФИ.

Відень 15 вересня. На час побуту шаха перського у Відні прибудуть сюди угорські міністри Сель і Гегедіш. На повитане шаха вийде войско віденської залози.

Відень 15 вересня. Вибори до ради державної в Австрії долішній вже розписані, а іменно: з V-ої курії на 3 січня, з сільських громад на 9, з міст на 14, з палат торговельних і промислових на 17, з більшої пееілости на 18 січня.

Чернівці 15 вересня. Речинці виборів до ради державної на Буковині слідуєчі: пята курія 12 грудня, з громад сільських 18 грудня, міста 3 січня 1901, з торговельної палати 10 січня, з більшої пееілости 11 січня.

Льондон 15 вересня. Ген. Робертс телеграфує з Махадорп: Ген. Буллер доносить, що англійські войска цілком зайняли Шпіцкоп і нашли там до 300.000 фунтів поживи, переважно рижу, цукру і кави та 300 скринь муніції. — Ген. Гарт займив знов Почефетом по викиненю звіттам Бурів. — Ген. Бота зложив команду задля недуги в руки Вілієна.

За редакцією відповіди: Адам Крайовський

тру при кінці назвав ще зарозумілою, з погрозою що она хоч не буде его любити то мусить бодай бояти ся. І здержав слово.

В тім часі хрещено на замку малого Віля. Властитель замку показав ся при тій нагоді добре вихованим чоловіком; він иніс на день хрещеня заборону доступу до замку, чим гнівав цікавих ліндегських міщан. Не лиш сьвященик, але також бурмістр, лісничий, аптикар і їх пані були запрошені на торжество. Мр. Турнбель показав ся навіть великодушним, бо запросив упертого фабриканта мила і его дочку. Ва, він виявив і охоту до гумору, бо не забув і на панну Аврору Кріппенсдер. Всіх тих гостей — з виїмкою фабриканта, що дуже близько мешкав — привезено повозами пана Турнбеля. Правда, на кілька днів перед тим випитував він дра Фарренкампа як найточнійше о всі подробиці, а найбільше, чи нема у котрого з его гостей якої заразливої недуги. Але одну "заразливую" недугу приніс сам торжественний день з собою, а іменно хоробливу охоту всіх пань начіпляти на себе як можна найбільше золота, перел і дорогих каменів.

Великим торжеством були хрестини також для Елеонори Роггенгаузен, бо день в котрім якась женщина має стрітати ся око в око з своєю суперницею єсть все великим торжеством. Панна Роггенгаузен вийшла аж до огорода, навпроти гостей, аби тим певнійше мати свобідну хвилю, в котрій могла би приглянути ся панні Валерії Фінк. Коли вийшла до парку, побачила Роберта Турнбеля, що входив з великою китцею з теплярні і по дорозі доповняв єї ще рожами.

— Ах, яке то чудесне! — крикнула до него насмішливо. — Яким артистом ви нераз являєте ся! Я тим більше дивую ся, що ви доси майже цілком не зважали на цвіти.

— Все має свій час, каже мудрий Соломон — відповів Роберт трохи змішаний.

— Чому ж би я не мав на хрестини увити китиці?

— А можна спитати для кого призначена та дорога китиця? — питала глумливо. Але Роберт чемно поклонившись подав їй самій. Тепер Елеонора відозвала ся поважно:

— Пане Роберт, стратите в моїх очах одну добру прикмету! Славу правдолюбности.

— Не хочете его приймати? — спитав.

— Дуже радо — відповіла і взяла цвіти. — Але коли так то мусимо увити ще одну китицю і то замітно красну. Нехай буде до сгойна свого призначеня.

Він відчув насмішку в єї голосі і спитав кому она єї призначує.

— Незвістному Богу! — відповіла Елеонора. — Так стояло написано на тім престолі в Афинах, який розумні горожани вибудували там зі страху, що може який незвістний ім Бог міг би чути ся обидженим.

— Не розумію вашого натяку — відповів Роберт, але Елеонора сказала сьміючись:

— Мій пане Турнбель, коли який мужчина, що перше переходив попри всі цвіти не кинувши на них оком, нараз біжить до огорода і бушує між цвітами як вовк між вівцями, то до того не треба навіть бистроумности женщины, аби знати....

— Що він нараз побачив ті цвіти, що ростуть при дорозі!

Тими словами перебив Елеонорі бесіду і поцілував єї в руку.

— Підлестник! — сказала з уданим гнівом. — Ті цвіти, що ростуть при дорозі, берете лиш в переході. Але ті орхідеї зраджують, що ви глядаєте рідших цвітів. Ні, ні, пане Роберт, ми знаємо вашу чудесну учительку!

Шелест кроків, що доносили ся від фіртки в мурі, вказував що гості там висіли з позовів і перебив розмову молодих людей. За те почули они тепер грубий голос старшої пані і швайцарським говором вимовлені слова:

— Чи ви вже чули, в який чудний спосіб тоту дитину годують? Погадайте собі, спровадили тигрицю в зоологічного огорода в Льондоні. Єї молоком кормлять бідне немовлятко.

— Пет, пет! Пані бурмістрова! Тут єсть т. зв. гомоніюче склепінє, що відбиває найменший шепіт — так остерігав инший голос. — Мовчіть, бійте ся Бога!

— Гомоніюче склепінє? Що ж оно таке? — питав грубий голос, а другий відповідав, поясняючи:

— То таке устроєне, що винайшов тиран Дионісій. Він підслухував з далека все, що о нім говорили, бо всі бесіди доходили до его комнати.... То само устроїв собі пан Турнбель і один писар сидить в замку, підслухує все і списує що говорить ся.

Від тепер не було вже чути грубого голосу, зате показав ся бурмістр Геффорд і его товста жена, та лісничий Гайслер. Іх приймив дуже вічливо Роберт і повів до замку. Коли молодий Англієць знов вернув, увійшав до огорода пан Фінк, пані Гайслер і панна Валерія Фінк. Між тим як він витав ся в паню лісничовою і паном Фінком, приступила панна Роггенгаузен до панни Валерії.

— Пані — промовила Елеонора вічливо усміхаючись — вдоліть ся тимчасом привітом в жіночих уст. Я називаю ся Роггенгаузен і належу до тутешного інвентаря. А ви певне панна?

— Валерія Фінк.

:(Конець буде).

Торговля вина **ЛЮДВИКА ШТАДТМІЄРА** у Львові **при ул. Краківській ч. 9**
продає вино шампанське Йосифа Терлей і Спілки в Будапешті „TALISMAN SEC“ по дуже приступних цінах.

ПЕРШЕ ГАЛИЦКЕ

Товариство акцій. для промислу хемічного
(давнійше „Спілки командитової ЮЛІЯ ВАНГА“)
у Львові ул. Косцюшка ч. 5 (в партері) поручає

НАВОЗИ ШТУЧНІ

власного виробу.

Гаранція складників. Ціни найнижші. Цінники на жадане висилає ся.

Притім заявляємо, що в сім році приготували ми так значні запаси, що цілком нема чого боятися, аби нам не стало навозів на продаж і просимо всяким поголоскам в тім напрямі не вірити, бо они суть тенденційні.

Для Львова і Галичини

головний склад і експедиція
WARSZ. TYGODNIKA ILLUSTR.

находить ся

у Львові, в пасажу Гавсмана ч. 9.

Агенція дневників і оголошень

принймає також

пренумерату і оголошеня до Warszawsk-ого Tygodnik-a Illustr.

ПОБІЛЬШЕННЯ ФОТОГРАФІЇ

цілком вірні оригіналови аж до природної величини артистично виготовлені. — В паспарту.

Ціна за портрет величини 37x45 см. разом з портретом і опакowaniem **5 зр. 10 кр.**, в хороших рамах **9 зр. 60 кр.** (аж до 5-тьох клгр. франко).

Замовленя приймає **А. ЛЯНДОВСКИЙ**

Львів, Пасаж Гавсмана.

Ново отворена Агенція дневників і оголошень

Пасаж Гавсмана ч. 9,

принймає оголошеня до всіх дневників

і також пренумерату на всі часописи краєві і заграничні.